

Přijela jsem do Hronova tleskat

Čtvrtek 8. srpna 1996

DNEŠNÍ PROGRAM

Sokolovna v 14 hodin
Pomsta ruské sirotky - DS Pro100r Brno
Jiráskovo divadlo v 16.30
Všichni na jednom jevišti - C-Dance Ústí n. Orl.
Sokolovna v 16.30
Pomsta ruské sirotky - DS Pro100r Brno
Husův sbor v 18 hodin
Koncert komorní hudby
Schody Jiráskova divadla v 18.45
Vítání souborů
Teatr 77 Breda, Holandsko
DS Netrdlo Vyškov
DOHRÁLI JSME Uherské Hradiště
Jiráskovo divadlo v 20 hodin
Všichni na jednom jevišti - C-Dance Ústí n. O.
Sokolovna v 20 hodin
Černá panna - D-Dílka Studia Dům Brno
Dvůr ZŠ ve 21.15 hodin
Vraždy podle předlohy - film
Sokolovna ve 22 hodin
Černá panna
D-Dílka Studia Dům Brno
Park A. Jiráska ve 23 hodin
Koncert - Div. Klauniky Brno

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

Sokolovna v 14 hodin
O nich a o Alence
DOHRÁLI JSME Uherské Hradiště
Sokolovna v 16.30
O nich a o Alence
Uherské Hradiště
Jiráskovo divadlo v 17 hodin
Čarodějnice - Teatr 77 Breda, Holandsko
Sokolovna v 18 hodin
Višňový sad - DS Netrdlo Vyškov
Park A. Jiráska v 18 hodin
Událost na Boibosu - Koncert rockové hudby
DHS Horká Nosa Praha
Schody JD v 18.45 hodin
Vítání souborů
DS VOJAN Libice n. Cidl.
DK Jirásek Česká Lípa
Jiráskovo divadlo v 20 hodin
Čarodějnice - Teatr 77 Breda, Holandsko
Sokolovna v 21 hodin
Višňový sad - DS Netrdlo Vyškov
Dvůr ZŠ ve 21.15
Kolja - film

Včera jsme v Hronově přivítali vzácného hosta, herečku pražského Divadla na Vinohradech a členku Českého výboru JH Hanu Maciuchovou. V pauze mezi oficiálním uvítáním s kyticí a udílením autogramů jsme jí stáhli položit několik otázek.

Proč jste přijala členství v Čestném výboru JH?

Protože věřím, že amatérské divadlo má smysl a doufala jsem, že tento výbor přitáhne sponzory a pomůže Jiráskovu Hronovu.

Máte tedy k amatérskému divadlu osobní vztah?

Myslím, že ho mám v genech. Oba moji rodiče byli vášniví ochotníci a já sama jsem poprvé vstoupila na ochotnické jeviště ve čtrnácti letech jako družička v Jiráskově Lucerně.

Jak daleko jste to v ochotnickém divadle dotáhla?

Hrála jsem dvakrát na Jiráskově Hronově. Poprvé koncem padesátých let v komedii Saši Lichého Fripiri. Měli jsme ochotnické studio při tehdejší Divadle Oldřicha Stibora v Olomouci. Velmi nás tehdy bavilo existovat na jevišti a současně jsme prahli po tom, abychom toho uměli více. A herci olomouckého divadla pro nás už tehdy dělali dílny, ve kterých jsme se zdokonalovali v jevištním pohybu a řeči.

A vaše druhé vystoupení v Hronově?

Musím se pochlubit, že bylo slavné. Na počátku šedesátých let jsme přijeli s inscenací Tom Sawyer od řeky Mississippi a měli jsme obrovský úspěch. Poprvé jsem zažila jaké to je, když člověk stojí na jevišti a hlediště bouří potleskem - byl to moc hezký pocit.

Takže se dá říci, že jste se pro své povolání rozhodla pod vlivem zážitků ze své ochotnické éry?

Moje cesta k divadlu byla komplikovanější, nelze říci, že bych vyrůstala s představou, že budu herečka. Ale vždycky jsem ráda hrála a moje ochotnické začátky se na mé volbě jistě nějakým způsobem podílely.

Jaký je vlastně rozdíl mezi amatérským a profesionálním herectvím?

Profesionální herec staví svou roli velmi cílevědomě, se znalostí řemesla, které má své zákonitosti, jeho práce je vědomé existování rolí, která mu ve hře přísluší. Amatérský herec tvoří více intuitivně, je svobodnější, ale mívá problémy s fixací postavy. Změněné podmínky, třeba na zájezdu, mohou výsledek jeho tvorby někdy hodně negativně poznamenat. Výkon profesionála by změněné podmínky nijak ovlivnit neměly.

Jste hodně zaměstnaný člověk a přece se o amatérské divadlo zajímáte. Zřejmě věříte v jeho budoucnost?

Pokud budou existovat lidé, ochotní věnovat svůj čas a energii tomuto náročnému koníčku, amatérské divadlo nezanikne. A takoví lidé budou existovat vždycky, protože touha hrát si je vnitřní potřebou člověka.

Půjdete se dnes podívat na představení do Jiráskova divadla?

Rozhodně ano. Daňkovo Jedno jaro v Paříži jsme hráli u nás na Vinohradech a já jsem tu inscenaci měla moc ráda. Těším se, že hru znovu uvidím. Přijela jsem do Hronova tleskat.

Za odpovědi děkuje Jaroslava Suchomelová

KOMERČNÍ BANKA a.s.

**Oldřich Daněk - J. F. Fischer:
Jedno jaro v Paříži**

O. Daněk s oblibou zpracovává historické látky, aby z nich vytěžil - krom nezbytné historické informace - téma, které svou dobu přesahuje. Východiskem k dramatickému tvaru je literární předloha, dramatický text, s jehož zdařilostí a kvalitami je budoucí jevištní výsledek těsně svázán. Jedno jaro v Paříži aneb Krvavá Henrietta patří bohužel k těm velmi, velmi průměrným výsledkům renomovaného autora. Do několika dnů jara 1914, kdy se koná proces s manželkou francouzského ministra a kdy se schyluje k 1. světové válce, je určena Daňkova předloha. Jde o montáž, v níž s použitím principu divadla na divadle, se rychle střídají jednotlivé scény, prostředí, herci vstupují do různých rolí a znějí zpěvní party. Příběh je zčásti herci epicky vyprávěn, zčásti jsou naznačeny dramatické situace a zhusta se zpívá. Tomu všemu je nabídnut řád téměř operetní: lehká nadsázka je střídána banalitami (především v hudebních číslech). Daněk kouzlí se slovy, kterých zní tolik a tak různého vztahu k naznačeným tématům, že brzy zahltní herce i diváky. Divadlo na divadle v první půlce přestává fungovat a připomene se důsledněji až v závěru. Tady najednou operetka ztěžkáne válkou a závažnými proklamacemi o příštích mrtvých. Rozjetý stroj se však vzpírá a Jeanettino „Nedej se zabít“ s následnou arií je znovu opereta. Snad zajímavá a slibná nabídka této látky se zahltní definitivně. Myslím, že Úpičtí dělali, co mohli. Inscenace je nějak zorganizována, herci jí věnovali hodně úsilí. Věřím, že kdyby se jim podařilo dostat se mnohem více nad text, kdyby přinesli svá řešení a neplnili jen pokyny autora, kdyby se nebáli text upravovat, mohla by vzniknout zábavná podívaná nepředstírající, že je něčím silnějším než vaudevillem. Soubor se však textu svěřil. Takhle potěší jen jednotlivosti (scéna u pro-

davače zbraní) a vychází na povrch rozpaky s aranžmá hudebních čísel, rozvleklý temporytmus a především plytkost sdělení. Ano, divák ocení sladkou „hitovost“ některých písní a někdo snad i podlehne „tíze“ závěru. A snad někomu tahle hra na téma i vyhovuje. Daněk i Úpičtí však dovedou mnohem víc. František Zborník

NASTYDLÁ HENRIETTA

Když si vyjedou herci muzikálu v tomto rozmarném létě pod stan, pak zpěv - až na výjimky - dopadá jak dopadá. Tím chci hned na úvod říci, že estetický dojem ze zpěvních partů je v této rovině ztracen, čímž je zároveň oslaben, a to zásadně, i stylotvorný prvek muzikálu v rovině významové. Jeho funkce v půdorysu tohoto žánru samozřejmě zůstává, ale síla a nosnost a výraznost slábne. Škoda. Chci však říci, že divadelníci z Úpice provedli Henriettu s invencí jim vlastní, a po stránce divadelní dle mého soudu spáchali dobré divadlo. Hru o pravdě člověka, pravdě politické a hru o spravedlnosti, jež je slepá, ozvláštnili především tím, jak si mezi sebou rozdělili role. Tím, co kdo hraje a kdy hraje, dali své inscenaci obecnější rozměr společenský, a rozšířili valéry psychologie postav, což je vážní označení toho, že nikdo z nás není jednoznačně čitelný, ale skládá se z mnohých prvků a postojů. Přitom na tento fakt nijak netlačí, a zároveň ať k němu přistoupili z jakýchkoli důvodů, má své opodstatnění. Jestliže paní Berta zároveň hraje služku, která svědčí proti Henriettě, tedy své nástupkyni v loži manželském, dostáváme rajcovní napětí. Jestliže ministr hraje novináře, který proti sobě šve v listu Figaro, jsme na stejném postu. Navíc v roli občana davu brojí proti člověku, který pochybuje o vítězství francouzských vojsk, tedy proti tomu názoru, který jako ministr zastává. Prodávač zbraní zatýká tu, již prodal vražednou zbraň - zase paradox. Dokonale se vše spojuje v postavě prokurátora, šéfredaktora a Rakušana Petra. Toto řešení, které není násilné či mechanické, naopak smysluplné

Z představení Byl jednou jeden - LS Divadélko POLI Hradec Králové

a v řádu inscenace snadno vysledovatelné, je kořením divadelnosti. Musím říci, že jsem se jako divák bavil, a z hlediska divadelního jsem byl uspokojen, neboť mně toto přecházení z figury do figury rozšiřovalo poslání inscenace v rovině ideové.

Henrietta je též výtečně rozehrána, neboť na začátku se dozvíme, že: „Přijeli herci, výsosti!“, a velmi rychle jsme uvedeni do klíče, jak se na hru dívat, jakým způsobem budou řešeny situace, prostě v jaké poetice divadelní se budeme pohybovat. Sedm kulí v Sarajevu ukáže princip, a zároveň je předznamenáním tématu (já vím, tohle je v textu od pana Daňka dáno, ale dobře vím, že i autorské poznámky se dají víc než zkazit.) Úpičtí nám předvedou přes průvodce-komentátory, jak budou vytvářet milie času a prostoru, jak přes zpěv ozřejmí postoje a podají zprávu o vnitřním stavu postav, jak tedy budou vytvářet a naplňovat všechny významové kontexty. Sám soudní proces je zpětně rekonstruován právě uvedenými prostředky, k nimž ještě přistupuje tu rozdělené, tu stříhové přecházení z postavy do postavy - jako přestup šéfredaktora přes cíp taláru pověšeného na věšáku do role prokurátora. Dovolím si upozornit na jeden příklad, kdy by zpěv, pokud by esteticky, tudíž významově existoval v řádu muzikálu, rozšířil náš divadelní zážitek. Henrietta si kupuje revolver v jazyku dramatického textu, zatím co prodavač jí začne odpovídat písňovým partem. Po nákupu zbraně, když je s její funkcí seznámena, když už ví, přejímá zpěvní part a máme tu duet. Tyto principy takto rozpitvané vyhlíží na papíře polopaticky, ale v našem nitru, když fungují, vytváří ne takto zjednodušený výklad, ale tematizují jednání, cíle postav, a sdělují nám cosi o jejich stavu nitra. Další příklady si snadno odvodíte sami. Ještě se zmíním o výpravě, kostýmech a vůbec o řešení scény, která umožňuje vytvářet lehce - tedy v žánru chudého muzikálu - dramatické prostory. Toť vše, a právě na nastydlé herce vysvitlo sluníčko.

Souboru POLI

Je třeba nejprve poděkovat. Zaskočil v situaci takřkajíc nouzové a zaskočil na poslední chvíli. Už to samo o sobě si to poděkování zaslouží. Leč: ten záskok byl překvapivě dobrý. Byl jednou jeden... je čtyřicetiminutová hříčka. Stojí na třech příbězích těch neznámějších pohádek: Budulíněk, Perníková chaloupka a Červená Karulka. Příběhy jsou v základní kostře nezměněny, ale zato pohled tvůrců na ně je velice osobitý. Je to pohled jenž si zachovává mírný odstup, pochopení, laskavost, ale zároveň nachází také spousty nápadů, které se klenou nad onou základní kostrou. Jsou to nápady jak verbální, tak i nápady, které prozrazují invenci a fantazii v práci s loutkou, předmětem. Dovedu si představit, že je tohle představení určeno do jakéhokoli prostoru, v němž se mohou sejít děti. Svou jednoduchou výpravou a technickým zázemím, je to zajisté představení ambulantní, které se může přesouvat třeba ze školky do školky. Tentokrát se hrálo v sokolovně pro dospělé publikum, na odpoledním představení se bavilo velice dobře, dokonce bych řekl, že výborně. Což svědčí o tom, že všechny ty nápady a jejich provedení mají vskutku jistou kvalitu, která zasahuje hlouběji. A tak tedy to poděkování je nejenom za ten záskok, ale také za to, že jsme se tak pobavili a zároveň viděli představení, jež bylo invenční, vtipné, nápadité a dobře udělané.

Jan Císar

Byli jednou dva dědečci

Takové by mělo být sousedské divadlo! Byl jednou jeden... je přesně ten typ představení, který je specifický v naší zeměpisné šíři. Jednoduchá loutkářská forma adekvátně „po sousedsku“ zpracovaná. Prostě byli jednou dva dědečci a začali vyprávět pohádku. A vyprávěli a vyprávěli a děti poslouchaly a poslouchaly, bavily se a smály, až zazvonil zvonec a představení byl konec. Kdo neusnul, šel spát, a kdo usnul, už spal. Co o představení říci víc. Bavilo mě (i když nenadchlo) a bavilo i diváky (které nadchlo). Větší ambice asi nemělo. O.K.

Vladimír Hulec

Z představení Jedno jaro v Paříži - Jednota divadelních ochotníků Úpice

Vladimír Zajíc

PRVNÍ VÝSLEDKY PRÁCE KRIZOVÉHO ŠTÁBU

Jak jsme vás včera prostřednictvím Zpravodaje informovali, vyhrocená situace kolem záhadného zmizení teplé fronty si vyžádala ustavení krizového štábu. První výsledky jeho práce jsme zaznamenali již v časných ranních hodinách. Kromě mírného oteplení, které ještě samo o sobě nemusí nic znamenat, mohli zejména frekventanti diskusního klubu C Radima Cvrkala, potkat čerstvě oholeného novináře Z. A. Tichého s ještě mokrým účesem typu Čechov na Jaltě. Dalším slibným příznakem je kromě návratu teplomilných koljušek laurinových do Metuje, především zvýšený nákup ochranných opalovacích prostředků zaznamenaný u Vladimíra Hulce. Tato jeho aktivita dokonce v jednom okamžiku vážně ohrozila chod redakce.

Na otázku jak vidí další vývoj dramatické situace velitel krizového štábu autorizovaný meteorolog Dr. F. Z. Borník, odpověděl poněkud lakonicky: "Dvaapadesát". Výpočetní středisko redakce tuto odpověď zatím vyhodnocuje. O výsledku vás budeme informovat.

-fou-

Šílenství, zen-buddhismus a Weselohra na mostě

(psáno pod vlivem četby M. Foucault: Dějiny šílenství)

Je to konec konců věc odvahy.

Odvahy jít do důsledků v přemýšlení o textu a v poslední chvíli to vše odhodit (leč někde zasuté to zůstává) a tvořit a nebát se, že nás budou napadat i věci nesmyslné, dokonce „šílené“ (necht pak cit, intuice či jak to nazvat, provedou selekci toho, co v konečném tvaru zůstane).

Bohužel tato „zkušenost šílenství“, tento tvořivý dialog s „ne-rozumem“ se v inscenacích, které jsme doposud shlédli, nekonal. Výjimky - dle mne - tvoří etuda „Papír od chleba s máslem“, z představení pohybových divadel a snad i představení Cesta do Taru (i když zde není cesta dokončena, lépe řečeno, je trochu jiná).

V tomto okamžiku - špatně pochopiv - mohl by čtenář namítnout: a co Pávilon č. 6 - odehrává se přece v blázcinci - tak jak to, že zde „zkušenost šílenství“ chybí?

Jde ale o to, že Pávilon zůstává zcela v myšlenkovém světě „reality“, tak jak ji známe, dokonce i představení Mythos Eloa, přestože se odehrává v „Pekle“, jest myšlením realistické (neříkám inscenací, tedy režijním pojetím).

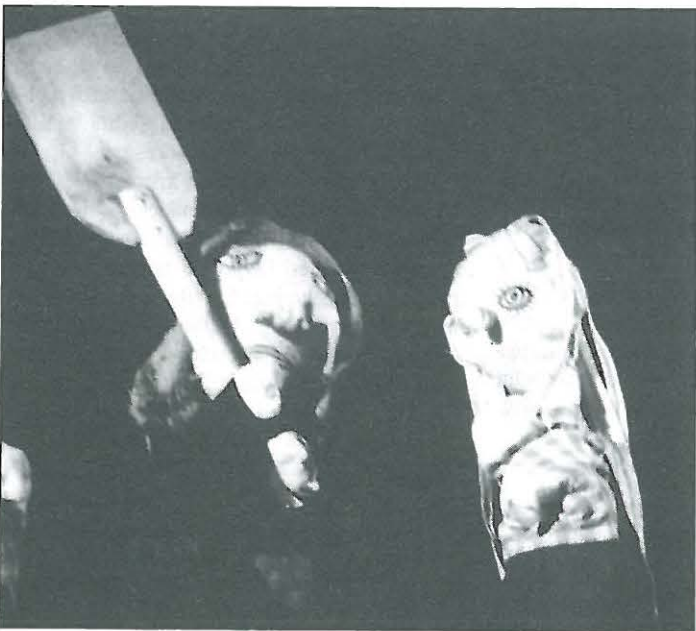
Jde o to, že v umění se mohou a **musí** vyskytovat i věci, které prostě nejdou vysvětlit, i kdybychom je rozebírali celý den, jen budeme chodit kolem kruhu, až náhle třeba list padající kolem nás „probudí“ (ach Bože, to už zavání zen-buddhismem).

Jde o to, přáteli Vladimíre, že v inscenaci Weselohra na mostě se nemohlo „stát cokoliv a nikdo by se nedivil“. Někdo, kdo vnímá onu „zkušenost šílenství“, by se zajisté divil (a párkrát jsem se divil i já, když představení sklouzlo do zvláštní satiry). Protože i „šílenství“ má své zákonitosti.

Necht tento článek není, prosím, vnímán jako oslava iracionálna. Snažil jsem se jen sdělit, že i nesmyslné i ne-rozumné má svůj vnitřní smysl a rozum. A vnímat jej je koneckonců věcí odvahy. Odvahy jít do důsledků. Odvahy přiznat si, že rozum nemá převahu nad ne-rozumem, přestože bláznů stále ještě dáváme do internace, ale že by měly být v rovnováze. Odvahu k dialogu.

Karel Koula

P.S. Poznámky k inscenacím výše uvedeným rozhodně neměly charakter celkového hodnocení. Jen hodnocení ze zvoleného úhlu pohledu.

Z představení Byl jednou jeden - LS Divadélko POLI Hradec Králové

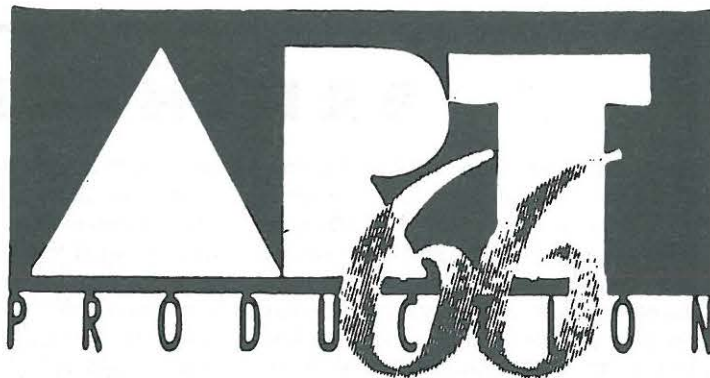

Seminář „Wé“ si vás dovoluje pozvat na 0. ročník „Hronovského kelímku“, neboli soutěžní přehlídka dialogů. Jelikož se jedná o zkušební ročník, zúčastní se ho letos pouze seminaristé semináře „Wé“. Podmínkou účasti je předvedení libovolného dialogu některé z her Mistra Aloise Jirásky.

Přehlídka dialogů „Hronovský kelímek“ se uskuteční **dnes** na dně bazénu v 15.30 hodin.

Chvála výtržnosti

Nesouhlasím s vyhlášenou slušností. Festivaly jsou od toho, aby se třibily názory, křídily zbraně a aby umělec i divák prošel peklem. Jedině tak nezhloupne v namyšlenosti, že je „vybrán“, a tudíž povolán, a tudíž prvotřídní. Omyl, chlapče, omyl. Teprve zde, kde nejsi mezi svými, se dozvíš, o čem a pro koho hraješ. Buď tedy rád za tento neovlivnitelný soud. A neskuhrej. Pakliže očekáváš jen vstřícnost a toleranci, narodil ses v nesprávné době. Teď není čas na letmé pohledy a voňavé úsměvy. My od umění chceme víc. Nenažehlenou pravdu, příznání. Kdo jsi a kdo jsme my. Co je to za svět, ve kterém je nám zít. Kudy se ubírat a které směry vynechat. To je, co od divadla chceme znát. A proto budeme v divadle bučet a hulákat, když nám budeš lhát. My, namyšlená a podvedená generace XX. století

Zlatý Alois

Podle obvykle dobře dezinformovaných zdrojů by se na letošním Jiráskově Hronově mohla po několikaleté pauze opět udílet cena. Nepůjde však o cenu oficiální, ale o cenu ryze ilegální. K tomuto zoufalému kroku se údajně rozhodla skupina divadelních samozvanců a ztroskotanců zbáběle se ukrývající pod označením Sdružení přátel růžové opičky. Pokud své rozhodnutí neutopí v nápojích některého z hronovských pohostinných pohostinství, pak je v těchto hodinách dokončeno sestavení novopečeného porotního klubu. Dosud ale není ani rozhodnuto o jménu nové ceny - v klobouku je prý několik variant, o něž se bude metat los. Hlavními kandidáty jsou názvy Zlaté vavříny Mistra Aloise, Zlatá opička, Zlatý brk Mistra Aloise, Růžová opička, Zlatá lucerna Mistra Aloise, Veselá opička, Zlatý Psohlavec Mistra Aloise a Psohlavá opička.

ELMER - TEX
spol. s r.o.

ANKETA - ANKETA - ANKETA - ANKETA

„Jak vidíš současný stav ochotnického hnutí?

Co mu schází?

Co by měla dělat ochotnická organizace?“

Tyto otázky položila redakce Zpravodaje V. národní přehlídky amatérského tradičního divadla Divadelní Třebíč letos v květnu známým osobnostem amatérského hnutí. Odpovědi byly natolik zajímavé, že je z trebičského Zpravodaje přetiskujeme.

Václav Klapka z České Lípy:

Nepostrádám nic, ale chybí peníze. Více se pracuje „ostrůvkovitě“, dříve se víc jezdilo po přehlídkách. Vznikla potřeba managementu v souborech. Dříve ochotnické divadlo víc provokovalo. Bylo více toho, o co stálo za to se hádat. Mělo by se více dbát o pedagogicko výchovné a vzdělávací akce. Větší informovanost z ARTAMA, dostat ji až do souborů. V 80tých letech bylo ochotnické divadlo jednotnější.

Majka Kotisová z Karlových Varů:

Chybí prostory, kde by se dalo dělat. Vycházím z vlastní zkušenosti. Svazují nás starosti existenční, problémy provozní technické. Bez jejich vyřešení a uspokojení potřeb souboru se nemůžeme dostat dál přes své malé teritorium. Organizace by se měla starat o to, aby ochotníci byli v kontaktu. Aby se vědělo, co by se mohlo dělat a kde.

Jan Strejcovský z Prahy:

Členové souborů se nezúčastňují společných akcí, chybí setkávání se. Je nezájem o výchovu a vzdělávání. Silně svazují ekonomickofinanční problémy.

Mám dobré a příjemné zkušenosti z několika účastí na kurzu praktické režie, který se pravidelně koná ve Vysokém i na JH. Chybí také pokora, úcta k divadlu. Bylo by prospěšné, kdyby byl dán prostor k prezentaci členů z KPR.

Jaroslav Vondruška z Libíce nad Cidlinou:

Nestabilizace normálního života se výrazně podepisuje i na stromu ochotnického hnutí. Lidé hledají sami sebe, není čas na vedlejší aktivity. Jistá zlepšení se projevují, situace není tak zlá jako před třemi lety. Chybí zvláště stabilizace členské základny.

SČDO by měl pomoci souborům v informovanosti ochotníků v tom, co se děje v ochotničině. Nedaří se nahradit to, co fungovalo za dob KKS a OKS.

Měl by se vydat seznam her, kdo co má, aby se informace dostaly těm, kdo o ně mají zájem.

Pavel Trdla z Ústí nad Labem:

Ochotnickému hnutí chybí větší pochopení ze strany státu a jeho orgánů až po místní úřady. Bohužel, promítá se to zvláště do sféry divadla pro děti. Ochotnické divadlo se z jejich pohledu jeví jako úzký zájem úzké skupiny lidí. Organizace přehlídek jen z pozice amatérské se stává velkou zátěží.

Ochotnická organizace, SČDO, by se měla starat, věnovat větší péči zajišťování finančních prostředků, shánět sponzory, mecenáše a vytvořit tak fond pomoci členským souborům a přehlídkám. Soubory si totiž ve většině případů musí hradit všechno. SČDO by měl vyvinout maximální úsilí, aby se přehlídky mohly konat.

Chybí větší pochopení vyšších orgánů pro ochotnickou činnost. V menších městech je tomu zřejmě lépe než ve městech větších. Ochotničinu zasáhla honba za penězi a tak řada lidí, leckdy vůdčích osobností, ze souboru odešla. Organizace SČDO by se měla starat o kontakt mezi soubory. Také systém vzdělávání by měl být veden v duchu vzájemné spolupráce souborů, aby se lidé více poznali.

Josef Tejkl z Hradce Králové:

Ochotničině chybí kontinuita. Zapomnělo se, kam dospěla před rokem 1990 a leckde se začalo od nuly. Nenahradila se dosud dřívější organizačně-metodologická struktura. V oblasti Hradce Králové se to podařilo alespoň v minimalizované formě. Zdá se, že dobrovolné organizace svým nadšením a chutí nemohou nahradit, co bylo kdysi. Neměly by se zanedbávat rozborů představení se soubory před fórem ochotníků.

Organizace ochotníků by měla dbát o vkus, co se prezentuje zvláště dětem. Rozvoj agenturní činnosti zaplavil řadu míst představení i profesionálními na nižší úrovni.

Jiří Polášek z Blanska:

Chybí porozumění těch, kteří organizují a umožňují pořádání přehlídek a soutěží vůči amatérskému divadlu.

Budeme muset počkat až přijdou mladí lidé, kteří budou mít snahu vyjádřit se divadlem k obecným věcem, než jsou jejich osobní pocity. V tom vidím renesanci amatérského divadla. Sebestřednost ve vyjádření dnešní mladé generace je velice krátkodechá. Mluví jen za sebe, ne za celou generaci. Když budou prezentovat jen osobní myšlenky, neřeknou nic o své době. Může tomu však být ve vývoji ještě jinak, než si ještě dneska dovedeme představit. SČDO by měl: 1. Velmi omladit členstvo včetně funkcionářů.

2. Být oponentem profesionálních struktur, které organizují amatérské divadlo, a to bude tehdy, když se splní bod 1.

BRNĚNSKÉ OKÉNKO

Dnes je na Jiráskově Hronově tak trochu brněnský den. Tři ze čtyř inscenací uvedou soubory z Brna: DS Pro100r Pomstu ruské sirotky, D-Dílňa Studia Dům Černou pannu a Divadlo Klauniky Konžert. Malá divadla, která v Brně působí, sleduje patrně nejsoustavněji divadelní publicista dr. Vít Závodský, který patří k pravidelným účastníkům Jiráskova Hronova a ani letošní ročník nevynechal. Zeptali jsme se ho, které z nejnovějších pokusů ho v poslední době na malých scénách zaujaly.

„Zmínku si rozhodně zaslouží studenti gymnázia na Elgartově ulici. Dali se dohromady se zkušeným divadelním praktikem Jiřím Kolegarem a vytvořili svou vlastní, výrazně obměněnou verzi slavné Bizetovy opery Carmen, vytvořené podle novely Prospera Mériméa. Na propůjčené sklepní scéně Centra experimentálního divadla jsme pak nesledovali romantickou historii španělských cikánů, vojáků a toreadorů, nýbrž partu spolužáků, kteří se na sklonku léta scházejí na městském dvorku, obývaném své-

rážnou manželskou dvojicí duchodců, s níž si dobře rozumějí. Drobné i větší partnerské střety, které mezi kamarády propuknou, nevyústí také v žádnou krvavou tragédii. Jednotliví interpreti většinou vytvářejí postavy psané jim přímo „na tělo“, jež si během zkoušek mohli vhodně přizpůsobit. Ve snaživém, ale ne vždy nápaditě nastudování, provázeném obvyklými začátečnickými nedostatky, hrají prim oba nadaní představitelé staré generace Ivana Chatrná (Marie) a Ivan Šalé (Osvald).

V dílnách a na seminářích se letos na JH objevují i studenti konzervatoří. Pokud vím, sleduješ i inscenace brněnských konzervatoristů?

Slušnou míru jevištních zkušeností, jak to ostatně odpovídá jejich výuce, prokázali studenti třetího ročníku hudebně-dramatického oddělení Konzervatoře Brno pod pedagogickým i režijním vedením profesorů Ludmily Slancové a Milana Vágnera, býva-

lých herců Mahenovy činohry. Ti jim tentokrát vybrali textově redukovanou konverzační komedii Oscara Wilda (známou ostatně i z muzikálového zpracování) Jak je důležité mít Filipa. Nesnadný útvar zdolali posluchači ve večeru herecky vyrovnaném, dokázali si poradit jak se stylizovanými typy z prostředí „horních deseti tisíc“ a jejich neustálým střetáváním mladistvé přirozenosti se svazujícími konvencemi, tak s plynulostí minuciálních replik, které svou estétskou duchaplností představují klíčový prvek Wildových esprítových kusů.

Připočítáme-li k této stručné informaci ještě zajímavou iniciativu nedávno vzniklého Klubu přátel umění České republiky, jehož aktivity už přesáhly hranice Brna a který Vás prosí o spolupráci při výběru nejvhodnějšího loga (návrhy i hlasovací lístky najdete v Informačním středisku), pak Vás snad toto jen velice namátkově pootevřené okénko přesvědčilo, že v Brně je na divadelní frontě stále živo.

/jsu/

TEXTONNIA CZECH
spol. s r.o.

Interpretace obrazu

Dílka C: Divadelní interpretace obrazu Paula Klee

Název a hlavně téma této dílny je nejzajímavější ze všech letošních seminářů JH. Copak lze divadelními prostředky interpretovat výtvarné dílo?

„Ano, lze,“ odpověděli mi hned v úvodu vedoucí tohoto pracovního semináře, profesor gymnasia v Aši Roman Černík, a jeho kolegyně, učitelka ZUŠ v Nýřanech u Prahy, Martina Voráčková. Oběma je kolem třiceti (jemu o dva víc, jí o dva méně), oba žijí učitelským řemeslem a oba do něho vnášejí nestandardní prvky - jak ve způsobu výuky tak novátorským (alespoň u nás) pohledem na daná témata a vyučovací předměty. Roman Černík přednáší dějepis a filosofii, Martina Voráčková češtinu a výtvarnou výchovu. Oba se současně zabývají divadlem a dramatickou výchovou. Černík je členem ašského souboru Tak trochu bychom, vzniklého spojením dvou amatérských divadelních skupin Tak trochu a Bychom, Voráčková s nimi dřív spolupracovala, dnes je na mateřské dovolené a pro divadla (i jiná) navrhuje výpravy a vůbec výtvarný doprovod. I zde, jako asistent, působí jako odborník přes výtvarné umění, k němuž - jak sám přiznává - Černík z profesionální stránky až tak nepronikl.

O co tedy v jejich dílně jde? Celé to vzniklo ze dvou důvodů. V souboru jsme hledali, jak opustit předem daný text a dát vzniknout autorskému divadlu. Zpracovávali jsme nonsensové básníky, Morgensterna a jemu blízké, a postupně jsme se dostávali až k abstraktním divadelním tvarům, kdy jsme pracovali pouze se zvukem a pohybem. A druhý důvod spočíval v tom, že jsem se snažil svým žákům přiblížit cestu k abstraktnímu umění a zapojit je do tvorby,“ říká Roman Černík. Jako vzorové téma si vybral obrazy Paula Klee. V jeho obrazech jsou přesné, a přitom skromné, geometrické znaky, jednoduchá barevnost, stylizace, jež přesně vystihuje to, o co Černíkovi v jeho dílně a jeho hledání divadelního jazyka jde. Zjednodušeně řečeno - dokázat vyjádřit divadelními prostředky obsah (vztahy, symboly, situace, „příběh“) obrazu. Paul Klee je k tomu ideální autor. Sám ve svém Pedagogickém skicáři, jenž vyšel nedávno i u nás, svůj přístup k tvorbě a svou cestu k nalezení vlastních tvůrčích a výtvarných technik neopakovatelně popsal. Jeho kniha je také jedním ze základních zdrojů, s nímž Černík s Voráčkovou pracují. Tedy - srovnávají a interpretují různé základní čáry v jeho obraze, převádějí je do zvuku a pohybu. Objevují základní abecedu, pomocí níž se dostávají do struktury obrazu, který pak zpracovávají jako zvukové pohybovou choreografii. Jde jim o interpretaci všech vztahů a symbolů, které v Kleeově grafice objeví. Věra si již poprvé své zkušenosti vyzkoušeli v improvizovaném představení v Parku AJ. Na konci festivalu by rádi dospěli k většímu divadelnímu tvaru. K jeho nalezení by měla sloužit druhá část dílny. Herci si vyberou jeden ze tří nabídnutých Kleeových grafik, budou v nich hledat ucelený příběh daný vztahy mezi postavami, symboly, situacemi a vystaví z nich divadelní představení. Jak bude vypadat, nechce Černík ani Voráčková dopředu určit. „Většinou je to tanec, který má svůj začátek a konec. Jednou ale vznikl opravdu jevištní obraz, kdy herci vcházeli do prázdného prostoru, zaplňovali jej a na závěr mohli divák vidět živou kompozici.“

Prvky, se kterými Černík s Voráčkovou pracují, jsou co nejprostší - papír, masky, líčení na tělo, tempery, křída, živá příroda. Když jsem se zeptal, jak lze interpretovat obraz, který člověk vnímá jako časově neměnný, uzavřený celek, divadelním tvarem, který se děje

v časové ose, odpověděli mi oba vedoucí: „Obraz je časoprostorová věc. Vybrali jsme si Kleea právě proto, že on byl jedním z těch, kteří tento přístup pojmenovali a svou tvorbou potvrdzovali.“

Dílka má dvanáct plus jednoho účastníka (ten jeden je představitelka Lisy v Cestě do Taru). Je prý „parádně“ členitá. Jsou v ní kantor, studenti DAMU (katedra dramatické výchovy) i „náhodní“ bez divadelní zkušenosti. Jejich věk se pohybuje mezi sedmnácti až třiceti, převážují dívky. Přes všechny rozdíly fungují jako sourodá skupina. Na závěr našeho setkání jsme se Romana Černíka a Marty Voráčkové zeptali:

Čím je pro vás Jiráskův Hronov?

Příležitostí setkat se s lidmi, se kterými se jinak za celý rok nepotkáme. Ať jsme tu podruhé (Martina), nebo počtvrté (Roman), je atmosféra setkání se s lidmi, kteří mají podobný pohled na svět pro nás to nejdůležitější. Je proto dobře, že festival je nesoutěžní. Zdejší atmosféru totiž nedělají představení, ale lidé ze seminářů. A soutěživost by možná mnohého narušila. Přesto je festival pro nás cenný i setkáním s divadlem, které jinak - protože jsme z malého města - je velmi složité.

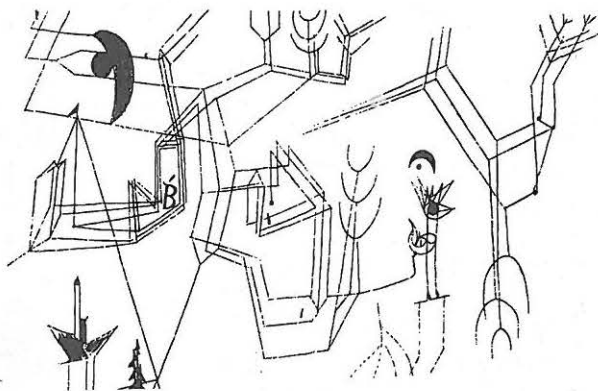
Je amatérské divadlo pro vás něčím specifické, podstatné, důležité?

Amatérské divadlo je prostředek vzájemné komunikace mezi mladými lidmi. Učí se být tolerantní, učí se vzájemně důvěřovat, je to prvek jejich seberealizace, kultivuje je to. Navíc v divadle zažívají pocit úspěchu, pocit zájmu, a to je něco, co je pro mladého člověka podstatné. To je pro nás smysl a poslání amatérského divadla. Možná to působí až příliš pedagogicky, ale to je dáno naší profesí. Jsme rádi, že se nám daří posunout vnímání divadla někam jinam, než jen k učení se textu. A to nemyslíme jen ve smyslu této dílny, ale i ve spojení s jinými životními aktivitami. Konkrétně třeba s ekologií. Po příjezdu z Hronova pojedou Roman do Libkovic, kde proběhne festival Ekotopie a kde budou vystupovat někteří jeho žáci.

Máte nějaký silný zážitek z letošního Hronova?

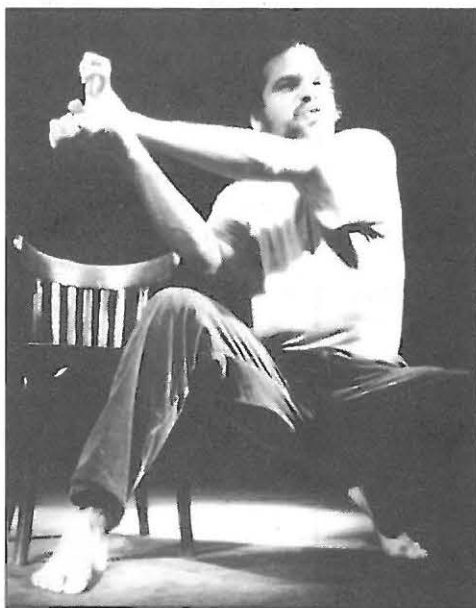
Pro nás oba bylo nejsilnější představení Ledový zámek. Je to přesně ten typ práce s dětmi, která se pohybuje na hraně divadla a dětské autenticity a která dokáže oslovit diváka i samotné děti - tvůrce. A to je nám blízké.

Vladimír Hulec

Nevím, co budu dělat zítra

Dílka V: Fyzické básnictví

Řekne-li se fyzické básnictví, znamená to Petr Váša. A naopak. Co však je fyzické básnictví?

„Představte si čtverhranný stůl, na jehož jedné straně sedí hudba, na protilehlé výtvarné umění, a na třetí straně pohybové umění a na čtvrté literatura. Prostor uprostřed tohoto stolu je hřištěm fyzického básnictví,“ řekl mi Petr Váša, když jsem ho dnes v noci po jedné hodině noční vytáhl z již zavřeného hospody na Radnici. Diskutoval s jednou ze svých žaček zdejšího kursu. Bavili se a mluvili, a nebyť reálného času, nepřestali by do konce věků. Když jsem je oknem restaurace sledoval, vnímal jsem pouze gesta, tanec rukou, zad,

hlav, přeměny nálad i různost zaujetí, a přesto, jako bych se o fyzickém básnictví, o tanci slov, myšlenek, rytmů a zámků dozvídal aspoň stejně tolik, jako ona zvědavá žačka. Fyzické básnictví je uměním překladu mezi čtyřmi základními póly - pohybem, hudbou, výtvarným a slovesným uměním. Petr Váša je pouze ten, který vás (nás) tomuto „překladačství“ učí.

První čtyři dny dílny měly předem připravený charakter. První den se seznamovali účastníci s vnímáním pohybu, gesta, pohybu v prostoru, práci s tělem. Druhý den objevovali zvuk. Pracovali s hlasem, rytmem, perkusemi, zpíváním. Další den hledali grafický záznam pohybu, hlasu. Vytvářeli grafické partitury, jež měly být dvourozměrným záznamem pohybu (trojrozměrného výtvarného obrazu). Čtvrtý den pracovali se slovem - samohláskami, souhláskami, hláskami jako akustickou gestikulací, umělými jazyky (dětištinou, intuíštinou, kořenštinou, senštinou). Celý způsob práce byl řízenou improvizací, variace

mi daných témat. Díky špatnému počasí strávili hodně času v učebně, což je vedlo k zdůraznění zvuku. Nyní se už těší do přírody (loňská dílna byla převážně venku). Práce podle rytmu přírody je totiž základní Vášův přístup. Nic není předem dáno, všechno se musí objevit, všechno musí přijít. Člověk jen musí být připraven a schop vnímat a přijímat. „Nevím, co budu dělat zítra,“ říká mi, „ale musím být připraven.“

Váša ke všemu, co vyučuje, došel sám. Nevycházel se vlivům, ale ani je nepřivolává. Je absolventem filosofické fakulty v Brně, přitom však odmítá jakékoli předem určující umělecké vlivy a filosofické systémy. Když učil na FAVU, byl znechucen konzervativním přístupem profesorů a na čas oficiální školství opustil. Vedl dílny nejen na divadelních festivalech, ale všude, kde měl zájem. V současné době se na FAVU vrací, do ateliéru video, multimedia a performance art. Současně bude učit na JAMU v ročníku Václava Martince (měl tam cyklus seminářů již minulý semestr) a u profesora Karlíka. Otevřenost JAMU je mu velmi blízká.

Proč jste přijal vedení semináře na Jiráskově Hronově?

Učení mě baví. Zajímají mě lidé s jinou zkušeností a je ohromné, když člověk objeví někoho, kdo s ním, s jeho přístupem a viděním věcí souhlasí. Takové jsou pro mne všechny dílny. Ty v Hronově jsou specifické tím, že se v jednom semináři sejdou absolutně rozdílní lidé. Jak věkově, tak hlavně profesně a svým zaměřením. Jedno o sobě říkají, že musí absolutně změnit svůj život, a proto začínají s divadlem, a druhí říkají, že musí absolutně změnit svůj život, a proto s divadlem končí. Tento rozpor je obrovsky dramatický a přitahuje mne.

Co pro vás znamená Jiráskův Hronov?

Pro mne osobně je divadelní program JH velice konzervativní a sám bych nikdy nenašel důvod sem jet. Mluví-li se o různosti a mezidruhovitosti, беру to jako přirozený jev. Zde se však setkávají ultrakonzervativní pohledy na umění. Na druhou stranu tu jsou však dílny s mladými lidmi, kteří jsou úplně svobodomyšlní, volní ve svém myšlení, což je ohromně příjemné. Svobodomyšlných lidí jsem našel spoustu, ale to spojení se zdejšími festivalem vyvolává zvláštní napětí, které - alespoň pro mne - něco znamená. Dva odlišné světy, které k sobě laďí. To je přece jedinečné.

Mohl byste říci základní definice fyzického básnictví, tak, jak s nimi budete v následujících dnech pracovat?

Budeme se snažit spojit tyto čtyři věci dohromady:

- není zásadního rozdílu mezi pohybem a zvukem
- zpěv je akustická gestikulace
- kresba je stylizovaný tanec na papíře
- příběh je pohyb

Co vás právě nyní - jako performer a umělce - ve vaší tvorbě nejvíce zajímá?

Divadlo masek. Ale ne v tom klasickém smyslu. Zajímá mě gesto jako maska. Ruce, které doplňují obličej a různě jej přetvářejí. Těžko se o tom dá hovořit, ale mohu vám to ukázat. Víte, pro mne je skvělý chaos a naivita v uvažování. Vše, co dělám, je seriózní, současně však nemíním ztrácet neuzavřenost a jistou neodhadnutelnost. Když mi žáci říkají, že mé hodiny jsou pro ně halucinogenním tripem, směju se tomu, současně to však v němčem přesně vystihuje můj přístup. Umění jako rozšířená vědomí.

Vladimír Hulec

Pozvání na Popelku do Rakovníka

Ve dnech 7. - 10. 11. 1996 se uskuteční pod názvem Popelka v Tylově divadle a v Kulturním centru v Rakovníku XVI. ročník národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti. Pořadatelé přehlídky zvou všechny zájemce k účasti na přehlídce jako pozorovatele. Zájemcům zajistí internátní ubytování za cca 35 až 100 Kč za noc, popřípadě improvizované ubytování za 20 Kč za noc, pokud si přivezou vlastní spací pytel. Pro náročnější lze objednat ubytování v hotelu za plnou úhradu (třílůžkový pokoj stojí 900 Kč za noc, dvoulůžkový stojí 700 Kč, jednolůžkový 450 Kč). Předpokládá se, že se pozorovatelé zúčastní představení, rozborových seminářů k nim a zakončení přehlídky s vyhlášením výsledků a oceněním nejlepších výkonů. Vstupenky poskytnou pořadatelé pozorovatelům zdarma. V průběhu festivalu bude pracovat skupinka dětí, jejichž reflexe na představení budou zprostředkovány v rámci rozborových seminářů. K tomu, abychom s Vámi jako pozorovateli v Rakovníku počítali, je zapotřebí vyplnit a odeslat přihlášku na adresu: Kulturní centrum, Alena Mutinská, Tyršova 437, 269 01 Rakovník, tel.: 0313/4261-2

Uzávěrka doručení přihlášek je do 20. 10. 1996.

V případě, že - ač přihlášení - se nebudete moci Popelky zúčastnit, je nutné vaši přihlášku zrušit nejdéle do 1. 11. 1996

Z knižovničky IPOS-ARTAMA

Václav Müller, Rudolf Felzmann

Světlo v rukou režiséra

Kapitoly o divadelním svícení

Tato publikace, zabývající se divadelním svícením, je především pomůckou pro režiséry amatérských souborů. Zajímát bude však i jejich scénografy a osvětlovače, respektive všechny ty, kdo se v podmínkách amatérského divadla chtějí poučeně podílet na procesu vzniku divadelní inscenace a na jejím provozování.

První část publikace vznikla bezmála před deseti lety a byla poprvé vydána v r. 1988. Její autor Václav Müller z Brna se v ní podělil o své dlouholeté profesní poznatky a zkušenosti, které nebyly prosty důvěrné znalosti podmínek ochotnického divadla. Vznikla tak vyhledávaná pomůcka, zprostředkující základní orientaci v problematice divadelního osvětlování pro amatérské divadelníky.

Druhá část této publikace byla napsána nově zkušeným režisérem Rudolfem Felzmannem z Děčína. Autor v ní, na základě svých zkušeností z režijní práce v amatérském i profesionálním divadle nabízí některá další řešení, zejména však otevírá prostor k úvahám o významutvorných funkcích světla na divadelním jevišti.

Knížku si můžete zakoupit za 40 Kč ve stánku před divadlem. O dalších publikacích vás budeme průběžně informovat.

Někdy je rozumnější popovídat si o právě zhlédnutém představení s nímou tváří.

Program Krakonošova divadelního podzimu

27. národní přehlídky venkovských divadelních souborů

Vysoké nad Jizerou 11. - 19. 10. 1996

pátek 11. 10.

19.30 DS Krakonoš Vysoké nad Jizerou

(mimo soutěžní program)

František Nepil - Oldřiška

sobota 12. 10.

19.30 DS Jana Honsy Karolinka

Milan Kundera - Jakub a jeho pán

neděle 13. 10.

19.30 DS Zmatkaři Dobrotn

Miroslav Večerka - Deset statečných
aneb Tohle už nikdy nehraj, Staňo

pondělí 14. 10.

16.00 DS bratři Mrštíků Boleradice

19.30 Alois a Vilém Mrštíkové - Rok na vsi

úterý 15. 10.

9.00 DS Tyl Rakovník (mimo soutěžní program)

10.45 Blanka Jirušková - Tři rubíny

16.00 DS Žlutice

19.30 Christian Gindicelli - Premiéra mládí

středa 16. 10.

16.00 DS J. K. Tyl Josefův Důl

19.30 Guilhermi Figueiredo - V tomhle domě spal bůh

čtvrtek 17. 10.

16.00 Spolek divadelních ochotníků Radnice

19.30 Richard N. Nash - Obchodník s deštěm

poté Spolek VOBSKOČÁK - Představení

pátek 18. 10.

16.00 Divadlo nad kinem Horní Mošténice

19.30 Ephraim Kishon - Byl to skřivan

sobota 19. 10.

15.00 Divadelní klub Jirásek Česká Lípa (host KDP)

Nikolaj Vasiljevič Gogol - Revizor

20.00 Slavnostní zakončení přehlídky + Sejkorák

Objednávky zasílejte do 20. září 1996 na adresu

Informační středisko KDP

Městská knihovna

512 11 Vysoké nad Jizerou

Czech republic

tel. 0432/94294

JIRÁSKŮV
H R O N O V

střípky

Po otištění včerejšího dopisu ohlašujícímu objevení neznámého dramatu Aloise Jiráška se nám ozvalo zdejší Jiráskovo muzeum, že konečně pochopilo význam léta záhadné věty, která byla po jeho smrti objevena pod Mistrovým polštářem. Na volném papíru měl Mistr poznámku tohoto znění: „Strnou v slavnostním náprahu krumpáči, snese se slavo-brána, hudba hraje.“ Dosud se mělo za to, že šlo o nedokončený návrh choreografie Mistrova pohřbu. Nyní je však vše jasné. Jde o závěrečnou scénickou poznámku k dramatu Srážka světů.

SČDO oznamuje, že Kulturní dům v Čelákovicih nabízí amatérským divadelníkům za velmi přijatelné ceny odprodeje zvukového zařízení (zesilovače, reproduktory, echo). Tato mimořádně výhodná nabídka potrvá do konce roku. Volejte na tel. č. 0202/8911 - pan Zdeněk Furst.

Budete si chtít odpočinout od divadla? Umožníme vám sušení sena apod. Na statku v Rokytínku (pod Turovem). Převzato z hronovských listů č. 7.

Pro mnohé dotazy opakujeme: Slavie již neexistuje! Budova sice stojí, ale divadlo se v ní hrát nebude.

Vydává organizační štáb

66. Jiráskova Hronova

Šéfredaktorka:

Jaroslava Suchomelová

Redaktor: Vladimír Hulec

Fotograf: Ivo Mičkal

Technický redaktor:

Marek Zhibo

Tisknou:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 5 Kč